

Abonamentele

Pentru Sibiu:

1 lună 85 cr., $\frac{1}{4}$ an 2 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 5 fl., 1 an 10 fl.

Pentru ducerea la casă cu 15 cr. pe lună
mai mult.

Pentru monarhie:

1 lună 1 fl. 20 cr., $\frac{1}{4}$ an 3 fl. 50 cr.,
 $\frac{1}{2}$ an 7 fl., 1 an 14 fl.

Pentru România și străinătate:

$\frac{1}{4}$ an 10 fr., $\frac{1}{2}$ an 20 fr., 1 an 40 fr.

TRIBUNA

Apare în fiecare zi de lucru

Insertiunile

Un șir garmond prima dată 7 cr.,
a doua oară 6 cr., a treia oară 5 cr.,
și timbru de 30 cr.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Sibiu, strada Cisnădiei Nr. 3.

Se prenumără și la poste și librării.

Un număr costă 5 cr.

Epistole nefrancate nu se primesc.
Manuscripte nu se înapoiază

Sibiu, 21 August st. v.

Este foarte veche fabula cu lupul, care cu toate că stă în susul apei, s'a plâns, că mielul cel din vase îi turbură apa. Însă numai fabula este veche; adevărul dintr'însa rămâne pururea nou.

Nimenea nu poate să-și aducă aminte mai cu mult cuvânt de fabulă și mai ales de adevărul dintr'însa, decât Românii din țările ungurești. Oamenii acestia, cari de șeptesprezece secol, în împregiurările cele mai grele, au fost vedeta culturii și civilizațiunii pentru răsplata de a fi impilați și torturați până la exterminare, acum după-ace au dovedit că au destulă putere de viață să reziste tuturor vicisitudinilor, sunt acușați că exterminază ei pe compatrioții lor maghiari.

Este într'adevăr o minune, unică în felul ei, ceea-ce s'a petrecut cu poporul român. Poporul acesta ține pept și resistă tuturor necazurilor aduse preste ținuturile aceste de popoarele barbare câte au trecut pe aici; se luptă mai târziu alături cu toți câți s'au luptat contra invasiunilor mongolice, turcesci și tătarăști; suportă toate împilările câte 'i-s'au pregătite și pus în spinare de feudalism, împilări, cari din secolul al șesprezecelea încoace se făcurea atât de acute, încât deveniseră egale cu exterminarea și, cu toate, aceste abia a suflat vre-o trei decenii, oare-care spirit de libertate preste dînsul, și eată-l gata a se pune și el în rîndul celor care, pe drept sau pe nedrept, au stăpânit sute de ani pământul țărilor coroanei ungurești.

Este adevărat, că cine are să se lupte cu atâtea greutăți cu câte s'au luptat Românii, trebuie să mai peardă din puteri. Ear' din evenimentele trecutului este evident, că aceia cari au impilat poporul român cu gândul acela 'l-au fost impilat, ca puterile să 'i-se slăească cu totul și după-ace 'i-se vor slăi până la resufletele cele din urmă, să 'i-se deee lovitură de grație, ca să nu 'i-se mai țină numele și prin aneale veacurilor viitoare.

Aceasta s'ar pără că este prejudeț din partea Românilor. Cine nu perde

din vedere cu câtă urgisire a fost urmărit până și numele de „român“, și cum erau, și mai sînt și astăzi tratați Românii de profesori de pe la unele din diversele institute publice maghiare, cum tinerii dela universitate maghiară au inventat poesia cu: „*O te büdös bocskor!*“, va înțelege, că nu de prejudeț poate fi vorba, ci de convingere produsă de experiență.

Vitalitatea poporului român a făcut de rușine toate planurile adversarilor elementului românesc.

Este în rezistența aceasta vre-un motiv de acuză?

Nu este. Poporul român a fost totdeauna patriotic. Răsplata 'i-a fost împilările. A resistat împilărilor și s'a strecurat până în timpul de acum, în timpul când egalitatea în drepturi se afirmă tot mai mult.

De aceea trebuie să stee omul uimit când vede, că tocmai pentru aceasta poate se află în fața unei acuze, care este egală cu a acuză pe cineva, că pe timpul când era ferecat în obeși a atacat pe altul amenințându-i existența.

Până se fac astfel de acuze de către particulari, nu ne surprinde tocmai așa de tare. Este adevărat, că dela oameni cum sînt compatrioții maghiari am aștepta să se respecte mai mult însușirile cele bune ale altor compatrioți ai lor. În special ce privesce pe Români, compatrioții maghiari înșiși recunosc câte odată, că elementul maghiar și român sînt reciproc avisate unele la altele. Așa ar fi lucru firesc, ca Maghiarii să spriginească din toate puterile pe Români. Particularii, înțelegem pe cei dintre compatrioții maghiari, fiind cuprinși de șovinism pentru naționalitatea maghiară, trec preste reciprocitatea firească dintre elementul maghiar și român. Ei trec și preste principiul de egalitate în drepturi. Lor le mai place principiul egalității împărțit: unora beneficiul, altora sarcinile.

Însă dacă particularii pot fi orbiți de șovinism, ca să nu-și poată cunoaște interesele și să nu respecte dreptul, ne vine lucru de tot straniu, că cei din sferele guvernului unguresc, nu sînt nici cât un fir de păr mai buni ca particularii.

Noi așa trebuie să privim lucrul, dacă oficiul cel dintău din Cluj vine și ne acuză, alături cu țărele particularilor, că turburăm apa.

Dar' ian să ne tragem seama. Oficiul prim din Cluj, poate că are temeiuri, când ăce, că noi îi atacăm pentru-că ei se apără; când ăce, că ei nu vor alta, decât să pună stavilă românării și să deschidă calea elementelor maghiare românate a se întoarce earăși la mama lor.

Dar' pentru-ca să ne putem trage bine seama am vră să scim, cum se poate, că în timpurile când compatrioții nostri maghiari erau stăpâni absoluți pe putere și pe avere în țările unguresci au putut fi cucerii de Români de elementul, căruia nu-i mai rămase nici avere, nici putere în mână? cum se poate, că acum când au earăși toată puterea în mână, caută cu atăta groază în viitor temându-se de Românii căror nu va mai trece mult și legislațiunea le va impune, ca și în biserică cu D-șeu și în casă cu membrii familiei, pentru a se face cunoscuți cu „limba statului“, să converseze în limba maghiară?

Ne-ar plăcē, dacă baremi odată 'și-ar lua timp oficioasele unguresci a deslega enigma aceasta. Căci noi rămânem pururea nedumăriți în punctul, cum noi, cari sîntem din josul puterii turburăm apa celor puternici. Am vră să scim de ce mijloace ne folosim noi și săvîrșim minunile, cu care sîntem învinuiți.

Mai scii, poate că le săvîrșim cu libertatea cea prea mare? Organele opozițiunii combat și cu aceasta guvernul unguresc și aceasta suferă oareși-care explicațiune. Nu putem cuprinde pe oficioșii guvernului unguresc când vin și afirmă și ei, că avem libertate atât de multă, încât devenim periculoși pentru dominanții situațiunii. Prin urmare, că ei trebuie să se apere în contra libertății date de guvernării, pe care îi servesc.

Dacă se poate orienta cineva în contradicțiile aceste, nu se poate altfel decât să vină la concluziunea, că compatrioții maghiari indirect recunosc vitalitatea română și se și tem de ea și în fine, că

ei cred că de acea vitalitate nu se pot asigura altfel, decât găsind Românilor cursuri, prin care să-și justifice procederea nedreaptă față cu dînșii. Căci libertatea, de care vorbesc țărele opoziționale și oficioase maghiare earăși este una din fantasiile cele fără de nici un temei și care numai în capete cum sînt ale țăristilor maghiari pot să se nască.

Ne stă în voie să avem reuniuni de cultură și noi, statul ne promite prin lege sancționată garantarea limbii în oficii publice și ne promite scoli până la universitate în ținuturi unde sîntem mai nume-roși. Eată libertatea. Și cu libertatea aceasta se mândrește și primul oficios din Cluj.

Și în adevăr, dacă afacerea ar ave numai parte aversă, pare-că tot 'ți-s'ar mai părē. Este însă și parte reversă și pe aceea stă: dacă nu sînt reuniunile contrare statului.

Partea din urmă este exploatată *ad libitum* de minune. Dacă o reuniune vrea să întreprindă ceva pentru promovarea culturii poporului român, se găsesc motive prohibitive. A se vedē Asociațiunea în 1881. Dacă vreau Românii să înființeze o reuniune d. e. de agricultură 'i-se fac atâtea greutăți, încât se satură de a mai umbla după exoperarea ei. Și așa mai departe. Ear' cu limba garantată stăm și mai rău. Ministrul de comunicațiune are să aducă treaba acolo, încât noi, care nu sîntem Maghiari, nu vom mai fi în stare să trimitem o epistolă sau un pachet pe postă, dacă nu vom scî limba maghiară. De scoli? Ministrul de resort se silește să ni le zăpăcească cu introducerea limbii maghiare, sau să ni le închidă și pe care le susținem din punga privată a fiesce-căruia, necum să ne deschidă pe contul budgetului statului după-cum prescrie legea.

Cu toate aceste mielul a turburat apa, fiindcă lupului îi trebuia un pretext, ca să-l mănânce, precum și șovinismului maghiar îi trebuie un pretext, pentru-ca să poată maghiarisa mai în tîgnă.

Compatrioții maghiari fac multe, dar' făcend nu sciu ce fac.

Foiața „Tribunei“.

Mica Fadetă.

De George Sand.

(Urmare.)

— Eu sciu, Landry, mai bine ca tine ce gîndesci tu asupra acestui lucru, — răspunde mica Fadetă. — Te cred, când îmi spui, că cu vorbe nu 'i-ai făcut Madelonei nici o mărturisire despre dragostea ta; ea însă ar trebui să fie foarte proastă, pentru-ca să n'o fi aflat aceasta, — mai ales astăzi, — din ochii tei. După-ace eu am fost cauza supărării voastre, tot eu trebuie să vă și împac, și aceasta e cea mai bună ocaziune spre a-i împărtași Madelonei, că o iubesci. Grijea mea cum s'o fac aceasta și o voi face cu atăta fineță și așa de potrivit, încât nu va pute să-și treacă prin gînd, că tu m'ai pus la cale. Pune-ți, Landry, încrederea în mica Fadetă, în sormanul de greureș urît, care în lăuntru lui nu e atît de urît ca la înfățișarea de din afară; și-l iartă, că te-a neliștit, pentru-că un mare bine o să-ți vină de aici. Vei afla, că dacă plăcut este să ai iubirea unei frumseți, e folositor să te bucuri de prietenia unei slute;

căci slutele sînt desinteresate, și nimic nu le face nici supărate, nici răutăcioase.

— Frumoasă ori urîtă, ori-cum ai fi, — ăce Landry apucându-i mîna, — eu sciu una: că prietenia ta e un lucru foarte bun, ba chiar atît de bun, că amorul e poate rău alături cu el. Ai multă bunătațe; o sciu acum; căci 'ți-am făcut astăzi o mare nedreptate, de care tu nici că ai voit să ții seamă, și când tu îmi spui că m'am purtat bine față cu tine, simt eu, că purtarea mea a fost necinstită.

— Ei, cum? și de ce? — Eu nu sciu prin ce...

— E că o singură dată nu te-am sărutat la joc, și era dreptul meu, datoră mea s'o fac, fiindcă așa e obiceiul. M'am purtat cu tine ca și cu fetele de ăce ani, pe care nu ne înjosim a le săruta; cu toate aceste tu ești oare-cum de vîrsta mea; nu e deosebire decît de abia un an. Care va să ăcă te-am insultat, și dacă tu nu erai o fată atît de bună, tu ai fi băgat-o aceasta în seamă.

— Nici nu 'mi-a venit în minte, — ăce mica Fadetă; și se sculă, căci se vedea că minte, și nu voia ca aceasta să o bage de seamă Landry. — Auzi, — ăce ea forțându-se să pară veselă, — ascultă cum greierii cîntă în brădele de grâu; ei mă strigă pe numele meu, și mai dincolo pre-

pelița, care îmi vestesce oara, pe care stelele le însemnează în cadranul cerului.

— Aud și eu, și trebuie să mă întorc la Priche; dar' înainte de a-ți ăce noapte bună, Fadeto, tot nu vrei să mă ierți?

— Dar' nu vreau nimic dela tine, Landry, și n'am de ce să te iert.

— Ba da, ăce Landry, care era de tot agitat de un nu sciu ce, de când ea îi vorbise de iubire și de prietenie cu o voce atît de dulce, încât a paserilor, care ciripiau dormind în tufșuri, 'i-se părea mai aspră decît a ei. Ba da, tu trebuie să mă ierți, să-mi ăci că acum să te sărut ca să-mi repar greșeala ce am făcut-o astăzi.

Mica Fadetă tremură puțin: dar', numai decît, reluându-și buna ei dispozițiune, îi ăce:

— Tu vrei, Landry, să te fac a-ți expia greșeala printr'o pedeapsă. Ei bine, să mă ierți, băiatul meu. Cred, că a fost destul, că ai jucat pe o urîtă, ar fi prea multă vîrte să vrei să o și săruți.

— Te rog, nu o mai ăce aceasta, răspunde Landry luându-i mîna cu braț cu tot; eu cred, că aceasta nu poate fi o pedeapsă de a te săruta... afară numai dacă pe tine te mîhnește și îți displace, pentru-că e dela mine...

Și când el o ăce aceasta, avu așa de mare dorință de a săruta pe mica Fadetă, încât îi fu frică, că ea nu va primi cu nici un preț.

— Ascultă Landry, îi ăce ea cu vocea ei dulce și măgulitoare, dacă aș fi frumoasă, 'ți-ăce spune că nu e nici locul, nici timpul de a ne săruta așa pe ascunsele. Dacă aș fi vre-o cochetă, m'ăș gîndi, din contră, că acum e cîșul și locul, fiindcă noaptea ar scunde uriciunea mea, și nu ar fi nimeni ca să ridă de tine și de gustul tău cel prost. Dar' fiindcă nu sînt nici cochetă, nici frumoasă, eată ce-ți ăce: Strînge-mi mîna în semn de o prietenie onestă, și voi fi mulțumită că am cîștigat prietenia ta, eu care nu am avut nici odată pentru nimeni, și care nu-mi doriă nici odată să am.

— Da, ăce Landry, îi strîng mîna din toată inima, auzi tu, Fadeto? Dar' cea mai onestă prietenie, și aceasta este ce am pentru tine, nu mă împedecă de loc ca să te sărut. Dacă îmi refuzi și această dovadă, voi crede că mai ai încă ceva contra mea.

Și se încercă să o sărute fără veste; dar' ea se împotrivi, și fiindcă el stăruia, ea începî se plîngă ăcend:

— Lase-mă, Landry; tu îmi faci mare mîhniere.

(Va urma.)

Arestarea d-lui Dr. Vasile Lucaciu.

Primum următoarea corespondență din Baia-mare, 1 Septembrie n.:

Onorată Redacție!

Permiteți-mi, ca pentru deplina orientare a marelui public român să vă descriu cauzele și împrejurările, pentru cari amicul nostru Vasile Lucaciu, preot în Sisiesci ați este pedepsit cu arest preventiv.

Mergând el la conferința electorală din Sibiu în calitate de delegat al cercului alegător de Baia-mare, după reîntoarcerea lui de acolo, comitetul aici constituit convocă pe ziua de 9 Iunie o conferință în comuna Tăușii-de-sus, ca în acea conferință partidul național să se declare asupra ținutei referitor la alegerile dietale.

Ținerea conferinței fu insinuată la pretorul din Baia-mare, care-și și trimise pe sub-pretorul sau pentru a asista acolo și a griji de susținerea ordinii.

În prezența unui public consistător din plugari și inteligenți români, conferința s'a ținut sub presiunea d-lui protopop din Baia-mare Ștefan Bilițiu; și după constituire președintele provoacă pe Vasile Lucaciu, ca să dea rațiunile despre misiunea lui de delegat la conferința din Sibiu.

El conștient de datorința sa, prin un discurs bine-simțit a adus la cunoștința celor adunați conclusele conferinței din Sibiu, și motivând acele concluse cu exemple vii și cu fapte îndeplinite descriind cu colorii vii abuzurile ce se fac la alegeri, presiunea nemai audită din partea autorităților publice față cu libertatea alegerii și partida națională — provocându-se la legile din rigoare, cari sunt călcate în picioare de autoritățile publice din țeară, cetind din foile maghiare opoziționale tratate întregi ca ilustrațiune la cele duse prin el, și provocând pe cei de față la lupta legală pentru drepturile poporului român, — a propus, ca, considerând timpurile grele în cari ați trăesc Români — alegătorii cercului din Baia-mare să se rețină dela alegeri, partida națională să nu candideze.

Propunerea fu primită în unanimitate; și conferința după autenticarea protocolului s'a încheiat exprimându-și sub-pretorul Andrei Bösörmenyi îndestulirea asupra decurgerii în ordine a conferinței.

Trecură întregi două luni, — conferința și ținuta Românilor nimenea nu o a excepționat; dar' în 9 și 10 August ne trezirăm aici în Baia-mare cu Borus, jude la tribunal și cu vice-procurorul Zsiga (o iotă nu scie nici unul românesc) și am înțeles, că investigatează din cauza conferinței electorale din Tăușii.

Au ascultat pe Pop Zsigmond, Thoma Jancsi (ambii nepoți și fii de preoți români, ambii stele scăpate pe cerul societății omenesci) și pe vre-o câțiva bieți plugari români; și deoarece Vasile Lucaciu pe atunci nu era acasă, — investigatorii s'au reîntors la Sătmă, lăsând însă poruncă aspră pretorului, ca îndată-ce va sosi Vasile Lucaciu acasă, să-i immanueze citațiunea și să se prezenteze înaintea judei investigator la Sătmă.

Lucaciu era gata de cale la Sibiu cu soția și copila sa, pe care voia să o înscrie la institutul român de fete, ear' de altă parte să asiste cu familia la sârbătoarea românească a „Asociațiunii“. Când era deja să plece pe linia Lăpuș-ungurese către Dej intră notarul cercual și îi inmanuă citațiunea pretorului, ca în 24 ore să se prezenteze înaintea tribunalului din Sătmă.

Așa își strămută planul de călătorie și în 25 l. c. cu trenul de dimineață plecă cu tata, soția și fetița sa la Sătmă — unde cugetând că ascultându-l, încă în ziua aceea va pute pleca la Sibiu.

Însă nu astfel fu făurit planul contrariilor lui.

În 25 l. c. la 9 ore s'a prezentat înaintea judei investigator, — ascultarea a durat până la 12 ore din zi; — atunci îi dădu porunca judele, ca la două ore d. am. ear' să se prezenteze, — ce a și făcut; — la 6 ore s'a finit ascultarea și i-s-a cetit sentința de arestare preventivă.

Trăsnit din senin pentru o inimă românească, pentru un caracter nepătat;

trăsnit pentru întreaga preoție și întreaga națiune.

Soția sbuciumată de dureri și tata bătrân încărunit în onoare, fugind la președintele tribunalului Moricz Lajos pentru a-l informa despre nedreptatea comisă cu soțul și fiul, — și ce cugetă on. public, cum fură acestia primiți?

Cu o furie sâlbatică, cu o necruțare și grobianitate nemai audită fu atacată îndeosebi soția lui Lucaciu, spunându-i cu furie, că n'are ce căuta, deoarece sincer spune, că el este cel mai mare inamic al lui Vasile Lucaciu.

Scii casuri concrete, d-le președinte? — întrebă soția. Ba, dar' câte am audiat despre bărbatul d-tale îmi sunt destule, și sunt de cea mai rea opiniune despre el.

Soția și tata încă nu eșiră, ci fură lăsați în chilie, părăsind de furie președintele chiliei sa.

Sentința de arestare a judei investigator fu apelată la tribunal, și scită cine a presidat în sesiunea tribunalului, unde era vorba de libertatea lui Lucaciu? — Moricz Lajos. . . .

Resultatul s'a putut cunoaște, — tribunalul susținut arestarea mai departe. — Ați cauza este la tabla regească; vom vedea, că perit-a oare dreptatea din Ungaria, sau viază ea încă în inimile oamenilor și conform legilor.

Cum se numim această procedură neumană; nu află cuvinte în amărăciunea inimii.

Ce a fost dar' basa arestării? va întreba onor. public român.

Un protocol făcut prin 6 inși, cari nici că au priceput discursul lui Lucaciu, — un protocol, în care s'a mistificat adevărul și toate cele duse de Lucaciu; cauza a fost mai departe ura neîmpăcată și nutrită de ani în contra celui bărbat, care și noapte s'a luptat și se va lupta pentru drepturile călcate în picioare, ear' intențiunea a fost și este depopularizarea lui Lucaciu, demoralizarea întregului popor și intimidarea tuturor Românilor de aici.

Ajunge-și-vor scopul — ei vor vedea. Protocolul autentic, care și ați e în mâinile președintelui d-lui Bilițiu, nimenea nu l'a cerut și nu-l cere, — acesta nu poate fi document și dovadă, căci toți preoții, cari au fost de față la conferință, în actele judecătorești figurează ca complici. Dar' să trecem la modul de tractare, ce-l exercează tribunalul și procurorul față cu Vasile Lucaciu.

În 25, Joi fu arestat; în acea zi și Vineri soția și tata măhniti în adâncul inimilor, vioră a vorbi cu fiul și soțul, — cerură concesiune, — fură respinși cu cea mai mare brutalitate, — par'că Vas. Lucaciu a comis cea mai grea criminalitate. Înzadar s'au rugat, înzadar au protestat.

Chilia lui Lucaciu și noapte e închisă, nimeni nu poate vorbi cu el, ba și avocatului numai odată îi fu conces a vorbi cu el dela ziua arestării.

Soția nu s'a odihnit, a protestat cu virtutea femeilor romane în contra tractării neumane, — și în urmarea acesteia de abia în 27, Sâmbătă îi fu iertat a vedea pe soțul seu, — către care adresându-se românesc, fu oprită a nu scăpa cuvânt românesc de pe buzele ei.

Advocatului Alex. Ferentiu i-a fost oprit a studia actele investigațiunii, — judele investigator singură faziunea lui Lucaciu i-a conces a o ceti; și așa nici ați nu scim pe toți cine sunt de factu delator.

În sentința de arestare se dăce, că simplamente aceste motive se cuprind: „Considerând trecutul plin de agitațiuni antipatriotice și daco-romane, — considerând în prezent colportarea neloială a acusatului față cu judele investigator și autoritatea publică — și considerând, că acusatul în viitor încă nu va înceta cu agitațiunile sale“ — Vas. Lucaciu a trebuit să se aresteze.

Cel-ce cunoaște legile și instrucțiunile din vigoare, — auzind și vedând aceste, trebuie să exclame: *Quousque tandem?*!

Din aceste publicul românesc își poate face o iconă vie despre justiția și constituționalismul din Ungaria; poate vedea, că ați Românul este smuls cu forța din brațele familiei sale și tîrît în chisoare ca un criminalist, numai și numai pentru-că își iubesc limba și națiunea și nu voesc a se da legat de mâni și de picioare.

n. p.

Decadența morală în Ungaria.

„Budapester Tagblatt“ din 1 Septembrie n. publică următorul prim articol:

Pentru o miserabilă sumă de două sute florini, un bărbat e în stare să devină calul nevastei sale, e în stare la capăt să se sinucidă! (Veți posta ultimă din „Tribuna“ Nr. 188 — Red. „Tribunei.“) Asta e o tragedie socială după croitura cea mai modernă. Eroii dramei sunt bărbatul și femeia, cari vreau să joace role mari, cu mult mai mari decât se le poată ajunge mijloace spre îndestularea acelor pretenții. Atunci bărbatul, ca să mai scape din încurcături, se întinde la bani străini, într'un moment fatal îi vine gândul să fure: eată vina și păcatul dramei. Năcazurile torturătoare i-au înecat cu totul glasul conștiinței; el nu mai aude șoptele sufletului seu onest, el aude numai urlul grozav al lipselor și neajunsurilor, care îl încungură. El a devenit hoț. Moralitatea l'a oprit să se atingă de banii altuia, miseria însă i-a demandat să n'asculte de opririle moralității. El a ascultat de sărăcie — a venit în conflict cu ordinea morală, a învilit sufletul seu cu vină și păcatul i-a pus fer pe frunte.

S'a apropiat ceasul, când fapta avea să vină la lumină; el se vedea torturat de muștrări, vedea cum îl încungură oamenii cei buni și-l arată cu degetul, vedea porțile mari ale temniței deschise; oh! să rătească bietul prin lume ca un Cain, urgisit și desprețuit de toți, purtând semnele crimei negre afund săpate pe frunte-i! Înainte de a comite crima el sta în alternativă: să flămândească ori să fure; după-ce a furat sta ear' între două: să trăească desonorat, ori să-și mântue păcatul prin sinucidere. S'a ales mai bine moartea. S'a decis; și decidența lui atătaa fost de grozavă, că el nu vede grozăviile morții. El își spânzură atâtă soția și, pentru-că s'o scie de sigur moartă, îi trântesc și gloanțe prin cap. Acum vine rîndul seu; o minută e de ajuns. Păcatul e împlinit, tragedia e la fine.

Ori-cât de nesimțitor ar fi organismul nostru social față cu întâmplările tragedice, ori-cât am privi de reci sinuciderile des repetate la noi: atari casuri, ca cel de care vorbim, nu poate să rămână neobservat. Nu sîntem noi nesimțitori, pentru-că nu am avé poate suflet de compătimire, dar' nepăsarea noastră e urmarea naturală a dăării cu sinuciderile. Ca soldatul, căruia după a doua și a treia pușcătură i-se împetresce inima, trece peste cadavre și nu se înfioarează, vede sânge curgînd și nu-l bagă în seamă, aude tunuri și nu se teme: așa sînt astăzi oamenii la noi, dedați cu moartea, și nici nu observă când unul sau altul se omoară și cade învins în dureroasa luptă pentru existență. Noi cu toții avem năcazurile noastre, cu toții luptăm pentru existență, și când unul dintre noi cade colorînd pămîntul cu sângele seu cald, noi nu putem sta să-l privim, avem datorii, trebuie să trecem mai departe și uităm de alții, când grijile ne torturează pe noi.

Una stă totuși. Trecem pe lîngă cei sinuciși, cetim moartea lor ca scire de zi și — nimic. Dar' une-ori, sau de toate orile, ne vine gândul să ne punem întrebarea, că de ce anume boala sinuciderii își caută jertfe mai ales între rîndurile clasei de mijloc ale culturii? Noi trebuie să ne punem întrebarea cu atât mai virtos, căci toată paguba, ce o suferă clasa mijlocie, e o pierdere însemnată și simțitoare în puteri sociale. În fiecare om, care cade dintr'aceste și-reaguri, pierdem un atom al celui element, care e chemat să ajungă prin diferite faze o societate organizată: o societate, precum au popoarele Vestului, cari tot nimbul lor și toată puterea lor o mulțumesc numai societății. Și dacă ai vré să scii, care e cauza, că sinucideria mai mult grasează în clasa mijlocie a poporului, cu greu poți afla acea cauză.

Societatea noastră încă nu e organizată: eată cauza cauzelor. Oamenii la noi în loc să se unească, nîsuind cu puteri unite spre scopul cel mare al vieții, se tot isolează, și puterile morale și materiale ne rămân slabe și fără efect, pentru-că ele sînt desbinate prin lipsă de simț al unirii. Singuraticile clase de popor se desfac și caută partide, noi trebuie să fim veseli când ele rămân desbinate numai și nu vreau să lucre împreună; dar' ele nu numai se desbină, ci se surpă una pe alta și se luptă. Ca și clasele, tot așa indivizii. Omul se separează de om — noi în loc să mergem umăr la umăr, ne lovim tot piept la pept. În loc să sfărîm stăvilele relațiilor noastre, noi mai mult le întărim, uitînd, că într'acestea dușmanul câștigă și ne pune desupt. Elementele societății nu vreau să aibă nimic comun între ele, cu toate că năcazurile existenței ne sînt comune. Înșirați, unul lîngă altul, noi am pute birui multe atacuri; noi însă ne desirăm mereu și prin rîndurile noastre îi e ușor dușmanului a face ului.

E natural, că într'o societate așa împrăsciată noi pierdem simțul de moralitate. Da! o societate organizată se supune legilor morale, pentru-că numai acestei îi dau direcția în nîsuințele ei și-i servesc de regulativ în ori-ce încercare. Însă unde elementele sociale sînt pîndurite, acolo lipsesc moralitatea comună, căci fiecare individ își are propriul seu moral. De aceea la noi răsare mai pe tot locul ură, invidie, egoism, neîncredere în așa măsură, căt generațiunile viitoare vor asuda mult până vor desrădăcina din societate buruiana crescută de noi. Se mai adaug alte boale: pretensiunile mari, spre a căror îndestulare nu avem mijloace; voim să fim boieri, pre când noi n'avem nimic.

Nimic nu e mai natural decât că noi, fiind desbinați și nestrăduindu-ne spre bunuri ideale, căutăm mereu numai bucurii și delectări trupesci. De unde vine, că la noi mai în toate păturiile societății aflăm o aplicare spre viață desfrînată și voluptuoasă, de unde vine?

Din nefericire acest epicureism al clasei de mijloc a societății noastre merge mână în mână cu sărăcia și slăbirea puterilor economice. Și oamenii n'au atîta putere morală în ei, ca să-și poată scări aceste trebuințe până-ce le-ar aduce în raport cu câștigul averii lor. Dar' ei urmează chiar drumul contrar. În Ungaria nimeni nu dăce: „eu câștig atîta și mai mult n'am trebuință“, dar' se dăce mereu: „eu am trebuință de atîta și de atîta, trebuie dar' să fac ce voi face să câștig.“

De aici apoi rezultă, că cele mai multe familii din clasa de mijloc trăesc preste mijloacele lor. Spesele lor sînt mai mari ca venitele. Ce urmează? Oamenii, cari au credit, fac datorii și-și ruinează poziția materială: acesta-i un rău, de care s'a molipsit și economia statului nostru, — cei cari însă n'au credit, dar' au la mână bani străini, aceia fură și devin criminali.

Dacă am avé o statistică, care să ne arate sinuciderile după categoria pozițiilor sociale, ne-am spăria de numărul grozav al oamenilor cultivați, al oamenilor din clasa de mijloc și cu deosebire tot de aceia oameni, cari manipulează bani străini.

Și într'adevăr, acești amployați sînt mereu supuși ispitei de a defrauda, căci de o parte ei se luptă cu sărăcia și de altă parte se bucură de o controlă în administrațiune căt se poate de slabă. Leafa lor puțină și pofta de bani îi trage pe bieții oameni cu o neresistibilă putere pe drumurile crimei. Statul poftește cu drept cuvînt un lucru imposibil dela oficianții sei, cănd așteaptă, ca ei să poată trăi din salariile lor cele mici. Și așa când un amployat devine criminalist, statul îi devine complicele crimei, căci statul l'a lăsat ori să moară de foame ori să fure. De multă vreme se plîng amployații mai mici ai statului pentru îmbunătățirea sorții lor: contele Szapary, căt a fost ministru, se vedea aplicat să ajute ceva și lucrul apucase pe o cale mai bună. De când însă a primit Tisza afacerile financiare, totul merge mai spre rău și mai spre prăpastie. E natural. Cum dară să așteptăm noi timpuri mai bune, pe cîtă vreme Tisza conduce afacerile de finance? Dela Tisza nu avem să așteptăm de loc mîntuînță.

Inaugurarea statuii lui Ovidiu.

(Correspondență particulară a „Voinței Naționale“.)

Constanța, 18 August, 4 ore seara.

Ați a fost ziua fixată pentru inaugurarea statuii lui Ovidiu. Din ajun numeroase familii din București, Brăila și Galați veniseră să iee parte cu populațiunea și călătorii din Constanța la această marea sârbare.

Di D. A. Sturdza, ministru al cultelor și instrucțiunii publice, a sosit în ziua de 17 August, pentru-ca să președze această sârbare. D-sa era însoțit de d-na Sturdza și de fiul d-sale.

La Cernavoda dl ministru a fost întîmpinat de autoritățile din localitate avînd în frunte pe dl prefect al județului Constanța, care fusese însoțit de mai multe persoane din Constanța dori-toare de a saluta pe dl ministru D. A. Sturdza. La gara din Constanța toate autoritățile civile și militare, în capul căror se afla dl general Dunca, au primit pe dl ministru, care a descins cu familia sa la hotelul Carol.

P. S. S. Partenie Clineanu, episcopul Dunării-de-jos, a ținut să onoreze cu prezența sa această sârbare națională, venind în aceeași zi din județul Tulcea, unde se dusesse spre a-și visita eparchia.

Domnul administrator al plasei Constanța a preîntîmpinat la marginea județului pe Preasfinția Sa; ear' dl prefect însoțit de dl primar îl așteptau pe scara bisericii din Constanța, unde s'a oficiat un serviciu divin de toți preoții din Constanța.

De aci dl prefect a însoțit pe Preasfinția Sa până la casa dlui Ioan Poenaru Bordea, unde a descins.

În ziua de 18 August, piața Independenței, unde se află ridicată statua lui Ovidiu, era strălucit împodobită cu arcuiri de verdeață și cu drapele naționale; pe la balcoanele și fereștrile caselor de prin prejur se vedeau falfînd drapele tricolore și erau împodobite cu covoare bogate. Trupele sub comanda d-lui colonel Sal-

man, erau înșirate de-a lungul stradei Remus Opreanu, dela otelul Carol până în strada Independenței.

Lumea care se îndesa pe stradele laterale, grație îngrijirii neobosite a d-lui prefect, a putut să-și găsească fiecare câte un loc de unde să asiste la această splendidă serbare. Aspectul era din cele mai mărețe.

Marea piață a Independenței abia conținea mulțimea de persoane, reunite, în haine de sărbătoare, să dea omagiul lor măreței figuri a poetului, reprodus cu atâta măiestrie de marelui sculptor Ferrari. Balcoanele și ferestrele de prin prejur erau asemenea înfășate de tot ce era mai frumos în Constanța, precum și de vizitatorii ei.

Ordinea cea mai perfectă s'a păstrat în tot timpul și programa a fost executată cu cea mai mare punctualitate. La 9 oare precis, dl ministru Sturdza, însoțit de d-nii general Cernat și Dunca cu suita, și dl prefect al județului, încongiurat de întreg personalul său superior, a făcut intrarea sa în incinta de lângă statuă, unde a fost întâmpinat de dl primar al Constanței și de dl Remus Opreanu, președintele comitetului ridicării statuei. D-nele Sturdza și Cernat au asistat tot timpul la serbare în locul ce li se rezervase în incintă. Aci se afla P. S. S. episcopul Dunării-de-jos, dl general Baroși, dl Alexandru Orăscu, vice-președintele senatului, dl Cobălcescu, profesor la universitatea din Iași, dl Climescu, senator și profesor de universitate, dl Cotescu, senator, dl doctor Frumuseanu, d-nii deputați Dimitrie Ionescu, Vasile Maniu, Dr. Rămniceanu, Gr. Vulturescu, Ioan Poenar Bordea și toate notabilitățile din Constanța.

După sosirea d-lui ministru, dl Remus Opreanu a rostit următorul discurs, care a fost întrerupt de dese aplauze:

Domnule ministru!
Domnilor!

În locul acesta, pe care se înalță astăzi Constanța noastră, era, acum 19 secole, orașul Tomi, colonie uitată a Miletului, oraș neînsemnat de frontieră al marelui imper roman. Cine ar fi știut de Tomi? Istoria i-ar fi tăcut numele, sau i-l-ar fi scris numai precum a făcut și face și în viitor pentru atâtea cetăți și state, de cari nici un fapt însemnat al umanității nu se leagă. Dar' a fost destul, ca un om să vină din cetatea eternă, din Roma, în exil aci, să sufere, să plătească în nemuritoare versuri pe malurile acestei mări, și acel om să fi fost Ovidiu, una din gloriile lumii antice, pentru-ca numele de Tomi să trăiască în veci, iubit și venerat în memoria tuturor. Sulmona dete poetului viață, Roma fericirea și gloria, Tomi momentul însă cuprinde totul; el este patria eternă. De aceea vechia Tomi a fost atât de renumită și de venerată și pământul, pe care se înalță odinioară, va fi încă iubit și scump cât timp se vor afla oameni, cari se iubesc poezia și se admire geniele cari înobilesc și ilustrează națiunile și umanitatea. Când prin valoarea armelor române și înțelepciunea oamenilor noștri de stat, Dobrogea, această vechie provincie romană, a fost cucerită și alipită de corpul țerii, am găsit noi, trimișii cei dintâi aci, la fiecare pas, urmele mărețe ale Romanilor, strămoșilor noștri. Cu pietate filială am admirat valurile lor de apărare, cetățile, monumentele și cât distrugătorul timp mai lăsase să existe din artele de civilizațiunea lor. Pe malurile acestei mări, am aflat, sub zidurile noiei Constanțe, ruinele vechii Tomi, și prin aceste ruine amintirile trecutului ne-au prezentat, pe cât de mare și de glorioasă pe atât de duioasă și nenorocită, figura poetului nemuritor, exilatului tiranilor, omului cădut sub urgia despotică și perdut din cauza geniului său, figura neconsolată încă și cerând mereu monumentul, pe care să se scrie versurile ce spun suferințele lui. Și noi, sange din sângele lui, neam din neamul lui, am creșut că este o datorie sacră a strănepoților de a onora pe marii strămoși și am înălțat această statuă, pe care mâna inspirată a sculptorului Ferrari a sciot și o făcă atât de adevărată și atât de frumoasă. Sulmona, leagănul lui Ovidiu, Roma raiul lui, Italia întreagă au însoțit opera noastră cu aprobări și încurajări afectuase. Comunitatea noastră de origine, glasul călduros al sângelui se manifestează de astădată cu putere și entuziasm. Acest mare Roman, nu ne este el strămoș comun? Nu ne fâlim noi împreună de aceeași glorie?

Această statuă este ridicată în vechia provincie romană, pe pământul ce noi, urmași, îl avem, și prin dreptul istoric, dela părinții noștri. Ea va spune, document în bronz neperitor, că Dobrogea a fost romană; ea va arăta tuturor, că suntem aci, în casa părintească; că nu am cucerit decât ceea ce era al nostru.

Statua se ridică aci, în centrul orașului, în inima Constanței. Prin exilul marelui poet, Tomi era celebră, prin statuă lui, Constanța, flica urbei Tomi, își leagă în mod indisolubil existența actuală de cea veche, și Constanța romană continuă pe Tomi romană. E splendidul titlu de nobletă al orașului acestuia. Constanța va pute totdeauna cu mândrie dicea: „Eată imaginea acelei mare poet, ce repausează în sinul meu“.

De aceea, cu entuziasm, întreaga poporațiune a orașului a contribuit pentru înălțarea acestui monument.

Desvîlind statuă lui Ovidiu, mele simt dator, d-le ministru, a Vă aduce, în numele comitetului, expresiunea profundei noastre recunoștințe pentru marele concurs ce ați binevoit a da pentru succesul operei. Nu pot uita că, fără ajutorul d-voastre luminat și patriotic, această și atât de fericită, putea să fie cu mult întârziată.

Nu pot termina fără a asocia încă odată numele Constanței de al Sulmonei.

Astăzi chiar primesc o telegramă a primarului orașului Sulmona. Eată-i cuprinsul:

„În numele consiliului comunal Vă rog să reprezentați Sulmona la inauguratiunea monumentului concetățeanului nostru Ovidiu în acel oraș Constanța, imortalizat de cântările lui.

„Sunt sigur, că veți primi însărcinarea și veți face interpretul sentimentelor noastre de sinceră afecțiune către acest generos popor, care afirmă din ce în ce mai mult, originea sa prin cultul marelui poet, gloria noastră comună.“

Sulmona, patria și leagănul lui asistă prin urmare la această serbare. În aceste momente cugetele și inimile Sulmonezilor spre acest loc sunt îndreptate. Urbea natală dice Constanței: Venerază-i memoria! Iubesc-i monumentul! Ovidiu Romanul este al meu ca și al tău! Gloria ne este comună!

Constanța răspunde, că această și este cea mai fericită a existenței sale. Și acum înalță statuă a marelui poet, măstoasă și mândră sub cerul României!

Dl Dimitrie A. Sturdza, cu o voce, care făcea să se audă de toți fiecare cuvânt din discursul d-sale atât de bine simțit, a răspuns următoarele:

Domnule președinte!
Domnule primar!

Serbarea de astăzi are o mare însemnată. Ea este una din faptele care va sta ca semn des-părțitor între trecut și viitor.

Optpredece secole ne despart de, timpul în care marele împărat Traian înainta cu legiunile sale spre Dunăre, pentru a funda la marginile Orientului european o puternică colonie, ca sentimentă neadormită și neclintită a culturii. Șespredece secole de sigur au trecut, de când urmașii acelor colonii nu au mai serbat, pe propriul lor teritor, o serbare ca aceasta de astăzi în amintirea unuia din marii poeți ai Romei.

Timp îndelungat și de grele încercări au fost aceste lungi secole pentru noi: dar' au sosit în fine zile vesele și senine, în care prin trăinicia noastră însăși, dăm lumii întregi dovada cea mai pipăită, cât de mare era geniul, virtutea poporului roman, cât de puternică era organizarea și energia statului roman.

Am trecut prin toate vijeliile, am învîrțit toate greutățile și astăzi stăm aci, ca în întâia zi, oțeliți, plini de vigoare, cu un simțământ viu al originii și al culturii noastre, al misiunii și al viitorului nostru.

Serbăm pe Ovidiu, în însăși cetatea Tomi, în care el a trăit, și-l serbăm în frumosul monument ce se ridică dinaintea noastră, nu ca străini, ci ca urmași ai însuși neamului lui, ca descendenți din ilustrul popor, căruia el aparținea.

Dacă s'ar fi propus înainte de două decenii, a se ridica o statuă în onoarea lui Ovidiu, idea s'ar fi taxat atunci de fantastă, căci fi lipsia mijloacele de executare. Ceea ce înainte de două decenii era o imposibilitate, astăzi s'a efectuat fără șgomot, dela sine cu ușurință. Inițiativa a venit dela un cetățean de inimă dela dl Remus Opreanu. Indemnul lui a aflat iute un ecou, căci acel indemn ne dicea un lucru, care este în înțelesul tuturor. Unul din cei mai renumiți artiști ai Romei, însuși ilustrul Ferrari a dat ajutorul talentului său. Nu au trecut mulți ani de când impulsunea a fost dată și suntem adunați în acest moment, ca să dăm autorităților acestei cetăți un monument, care va rămâne pentru totdeauna o podoabă a ei, dar' totodată un gagiu, că pe clasicul pământ, pe care ne aflăm, aerul s'a reînnoit și urmașii vechiilor legiuni ai Romei au reluat stăpânirea și paza acestor locuri.

De aceea serbarea de astăzi e însemnată și nu e numai serbarea Constanței, ci serbarea întregului regat românesc, o serbare a renascerii noastre și un semn vădit al ei.

Cum a izbucnit însă în scurtul timp de două decenii această putere vitală, care domnesce astăzi în toate ramurile activității poporului nostru? Cum am ajuns a ave deodată conștiință de această vitalitate?

Causele sunt ușor de aflat. Ele sunt prea lucitoare, prea temeinice și prea puternice, ca să nu le simțim fiecare din noi.

Mai nainte de toate am rămas nedeșli-piți de originea noastră, care a viat în limba noastră, în cultura noastră. Ori câte neamuri au trecut peste capetele noastre, apăsându-ne și muncindu-ne până la moarte, Români nu s'au mestecat cu ele și au eșit totdeauna din toate încercările cu două vechi dicțioare pe buze: — „Românul nu pier“ și „Așa trece pietrele român“.

Au trecut multe și multe popoare barbare peste noi, cu o repedițiune și cu o furie atât de mare, încât chiar numele și înruderile unora vor rămâne în veci încurcate; au trecut aceste popoare peste pământul nostru ca valurile firoare ale unui riu infuriat, făcând multă stricăciune pământului și inimilor românesce; dar' apele au trecut și stâncile au rămas în picioare resunând după fiecare opinteală din munți, din văi și din câmpii mai tare și mai puternic cuvintele „Românul nu pier“.

A doua cauză, care a împedecat să fim nimiciți, a fost, că ne-am ținut în legământ necurmat cu desvoltarea lumii culte, cu desvoltarea lumii occidentale. Prin originea noastră, am înțeles totdeauna și am priceput mersul ei și de câte-ori am ajuns dinaintea unui prag hotărîtor, ne-am opintit și l'am trecut. Aceasta s'a dovedit în mod neîndoios.

Când după secole de războaie mari și lupte sângereade rațele libertății veniră din nou să încăldească omenirea, Români au înțeles îndată de ce era vorba, și ei au priceput că oara redeșteptării lor a sunat. Cu pas reped și energic au pășit ei de atunci înainte, nedând înapoi nici o singură dată, și desvoltându-se pe sineși și dând

tuturor popoarelor ce-i încungiură ajutor și impulsione.

În al treilea rând, după ordinea faptelor, vine stabilitatea ce a căpătat statul român, și care a avut de rezultat a da mersului națiunii un rost ce nu-l avea înainte o voință puternică de a cunoaște ce-i era de nevoie și o energie și mai puternică de a pune în lucrare căte le socotia neapărate pentru întărirea și prosperitatea ei. Nisuițele spre această stabilitate s'au arătat mai ales în două rânduri când amândouă principatele române s'au contopit unul în altul — și când s'a așezat, pentru a menține în veci această unire, monarhia ereditară de astăzi.

Ceea ce a dat însă tărie tuturor acestor fapte, este că monarhia ereditară s'a încredințat în mâinile marelui nostru Rege Carol I, care a sciot pricepe geniul poporului românesc, care a avut din capul locului încredere în virtutea lui, și care a urmărit cu prevedere și cu răbdare, cu perseverență și cu înțelepciune calea, care ne-a condus unde suntem astăzi a fi un stat respectat de toată lumea, fiindcă am știut să ne facem necesari tuturor prin mersul nostru pacinic și cumpătat, un stat care e conștient de misiunea sa, fiindcă întreg poporul s'a pus fără oboseală, pe muncă în toate direcțiunile.

Pătrușii de causele care ne-au ridicat nu trebuie nici odată să uităm, că trebuie să rămânem nedeșpărțiți de dîsele. Ele sînt talismanul viitorului nostru. Să-l stringem strîns de peptul nostru, ca izbânda în zile grele să fie totdeauna a noastră, ca în zile senine să ne aducem aminte, că furtuna curînd poate sosi.

În Carol I și în dinastia lui să privim steaua cea lucitoare, care ne arată nesimțit calea cea sigură a națiunii. Să-l încungiurăm cu iubire și cu respect, ca pe un al doilea Traian, care a scos legiunile romane din grele încercări și le-a dus la mare izbândă.

În stabilitatea, care el a implăntat-o, să prețuim acea situațiune pacinică, care ne permite să ne desvoltăm repede, nu numai pentru a ajunge națiunile occidentale în civilizațiune, ci pentru a contribui și noi, nu imitând, ci creînd la propășirea lumii.

În legământul necurmat cu lumea civilisată, în armonia ce vom stabili între dînsa și noi, să vedem pavăza cea mai puternică, cu ajutorul căreia vom fi la adăpostul ori-cărei încercări se va ridica în contră-ne și vom străbate toate dificultățile ce vom întîmpina.

Limba noastră însă se o iubim mai presus de toate, căci ea ne va ține în veci deștept, ca să vedem în mijlocul întunecului celui mai mare calea cea mîntuitoare, ca să distingem de departe pericolul, când el se ivesce. Cultura limbei naționale să fie în veci obiectul cel mai de-aproape al inimii noastre, și din cauza aceasta chiar să nu uităm căte de necesară este cultura limbei române. Dacă popoare de altă prigină află în ea o sorginte nesecată de înaintare și de civilizațiune, cu cât această sorginte trebuie să fie mai bogată și mai întăritoare pentru noi.

Nu este o întîmplare numai, că cel întâiu monument ce ridicăm în memoria unuia din strămoșii noștri este ridicat în memoria aceluia, care strălucese prin originalitatea lui proprie între semenii sei.

Să salutăm deci cu toții statuă marelui nostru poet, ridicată pe străvechii teritor, ce ne-a fost dăruit de fundatorul neamului nostru și redat de Europa spre paza mărețului fluviu al Dunării.

Să salutăm această statuă, care ne reamintesc mărirea străbună și ne întărește inimile pe calea cea nouă ce ne este trasă.

Să salutăm această statuă cu convingiune că tăria și gloria statului nostru consistă în muncă neobosită în toate ramurile activității omenesci.

Să salutăm această statuă cu versurile, pe cari iubitul nostru poet, le pune în gura sentimentelor române:

Eu să per! eu?... nici odată?

Vie-o lume încruntată,

Vie valuri mari de foc,

Nici că m'or clinti din loc.

Tot ce-i verde s'a usca,

Riurile vor seca,

Și pustiul tot mereu

S'a lăp' împregiurul meu,

Dar' eu vecinic în picioare

Pintre valuri ardețoare

Voiu lupta, lupta-voiu foarte

Făr' a fi atins de moarte.

Căci Român sunt în putere

Și Român'u veci nu pere!

Să salutăm această statuă cu strigătul cel mai scump inimilor fiecărui Român:

Să trăască M. S. Regele Carol I!

Să trăască M. S. Regina Elisabeta!

Aplauze frenetice au întrerupt de mai multe ori remarcabilul discurs al d-lui ministru și la fine urări unanime au izbucnit, când d-sa a terminat cu cuvintele: „Trăască Regele, Trăască Regina!“

Dl primar al urbei Constanța a încheiat serbarea mulgînd d-lui ministru pentru onoarea ce a făcut orașului de a străluci cu prezența sa această mare serbare.

După aceea a urmat defilarea trupelor, care s'a făcut în cea mai perfectă regulă, atrăgînd deplina mulțumire a șefilor superiori. S'a admirat ținuta și aerul marșial al dorobanților musulmani, cari se distingueau de ceilalți prin fesul lor tradițional.

Seara a fost un mare banchet la hotelul „Carol“ în onoarea d-lui ministru, la care prelungă notabilitățile din localitate, au asistat și deputații și senatorii veniți în Constanța.

După banchet a urmat un splendid bal, dat de dl prefect, care nu cruță nici o osteneală pentru a face din Constanța cea mai agreabilă stațiune balneară.

Cronică.

Maiestatea Sa Monarchul, după-cum anunță foile oficiale, va sosi Duminecă dimineața, 4 Septemvrie n. în Neutra.

Camera advocațională din Murș-Oșorheiu anunță, că Arpad Karaszek, avocat în M.-Oșorheiu, a fost indus în lista acelei camere.

Comitatul Sibiului va ține în 7 Septemvrie n. la 9 oare înainte de ameați o adunare generală extraordinară. Primul obiect ce se va pertracta, e propunerea pentru trimiteră unei deputațiuni spre împărțirea omagiilor Maiestății Sale Monarchului cu ocaziunea petrecerii în Cluj.

„Patrioții“ din Cluj fac gheșeft! După-cum cetim în „Ellenzék“ poporațiunea orașului Cluj vrea să se îmbogățească din pungile celor ce vin la Cluj cu ocaziunea vizitei Maiestății Sale. „E un lucru scandalos“, scrie gazeta clujană, „că voim a storce bani prin cea mai mărșavă cămătarie. Pentru toate, ce vrei să cumperi, se cere un preț așa de mare și fabulos, încât 'ți se face pîrl măciucă și nu scii, că oare ai de a face cu oameni nebuni, ori cu Harpagoni cu minți.“ Pentru-ca să se poată încuarta nenumăratele delegațiuni ale comitatelor și cetăților, orașul Cluj s'a îngrijit pentru cuartire și așa proprietarii caselor încuartiră pot face averi. „Cea mai ieftină chirie a unei case se plătesce pe zi cu 5 fl. O chirie pentru care posesorul ei plătesce pentru luna întreagă 5 fl. Într'alte locuri din piață ori pe ulițele mai largi ale Clujului, capeți o chirie de abia cu 10—15 fl. pentru o zi.“ Asta ar fi o rușine nepomenită, un scandal; străinii, cari vor fi silii să petreacă numai 4—5 zile prin Cluj, se vor jura pe toate stelele, că n'au să calce mai mult Clujul cel „atât de ospital.“

Foc. În comuna Kospallay, comitatul Hont, a nimicit alaltăieri un incendiu 50 de case precum și biserica.

Mobilizare de probă în Francia. Se telegrafează din Paris cu data de 1 Sept. n.: Mobilizarea de probă s'a început ieri, cu concentrarea rezervistilor la regimentele lor. Ziua a doua de mobilizare este menită pentru echiparea și înarmarea rezervistilor. Plecarea și sosirea soldaților concentrați s'a întîmplat în ordine și fără nici un incident. Comisiunile pentru rechizițiile de cai și trăsuri încă 'și-au început lucrările.

Posta ultimă.

Berlin, 2 Septemvrie n. „National-Zeitung“ spune, că dacă întrevădarea celor doi împărați, pentru care e pusă în vedere ziua de 10 Septemvrie n. într'adevăr se va realiza, atunci după natura lucrului urmează, că prima întîlnire se va face pe schela dela Swinnetunde.

Sofia, 2 Septemvrie n. Noul ministru s'a format astfel: Stambuloff, Stoiloff, Nacevici, Stranszky și Mutkuroff. Stransky primesce portofoliul de externe, ear' Nacevici al financelor.

Serviciul telegrafic

al

„TRIBUNEI“.

Blaj, 3 Septemvrie n. Timoteiu Cipariu a reposat ați dimineața. Îngroparea va fi Lună viitoare la trei oare d. a.

Londra, 3 Septemvrie n. În Ennis a provocat anunțul afișat al vice-regelui, ce opresce meetingul convocat pe Dumineca viitoare, ferbere mare. Irlandezii numai decât au răspândit deasemenea prin afiș un apel, în care provoacă poporațiunea, să cerceteze în masse meetingul oprit.

Sofia, 3 Septemvrie n. Foia oficială publică ucasul princiar relativ la formarea cabinetului, în care se laudă silințele patriotice ale lui Stambuloff și se provoacă poporul, de a sprigini pe ministri, cari până acuma au luptat pentru cauza Bulgariei și vor susține mai departe interesele țerii.

Cabinetul a ținut astăzi sub presiunea principelui primul consiliu, care s'a ocupat mai ales cu situația externă. Ministrul de externe a comunicat rapoartele lui Vulcovici din Constantinopol.

Idee, ce dominează în cercurile guvernamentale, merge mereu într'acolo, a se opune misiunii generalului Ernroth, dacă aceasta ar fi aprobată de toate puterile. Stambuloff a repetat astăzi în fața mai multor agenți, că se va arăta rezistență până la extrem, chiar și armele.

Redactor responsabil: **Aurel Popa.**

Extrase din foaia oficială.

Concursuri:

— Mai multe posturi de medici cercuali în comunele Ofenbaia, Trăscău, și Zaul-de-Câmpie (Comit. Turda-Arieș). — A se adresa până în 20 Septembrie a. c. la vice-comitele comitatului în Turda.

— Un post de scriitor la tribunalul reg. din Lugoj. — A se adresa până în 24 Septembrie a. c. la presid. tribunalului reg. de acolo.

— Un post de practicant de comptabilitate la direcțiunea financiară din Sibiu. — A se adresa până în 18 Septembrie a. c. la direcțiunea financiară de aci.

Economie.

Piața din Sibiu, 2 Septembrie. Grâu hectolitra 74—80 chilo fl. 4.40 până fl. 5.20, grâu mestecat 68 până 72 chilo fl. 3.20, până fl. 4 — secara 68 până 72 chilo fl. 2.95 până fl. 3.35, orđ 60 până 64 chilo fl. 3 — până fl. 3.60, ovės 40 până 45 chilo fl. 1.50 până fl. 1.90, cucuruzul 70 până 74 chilo fl. 4.35 până fl. 4.75, mēlaiul 78 până 82 chilo fl. 4 — până fl. 4.50, crumpene 68 până 70 chilo fl. 1.40 până fl. 1.60, semēnță de cânepă 49 până 51 chilo fl. 4 — până fl. 5 —, mazerea 76 până 80 chilo fl. 5 — până fl. 5.50, lintea 78 până 82 chilo fl. 7 — până fl. 8 —, fasolea 76 până 80 chilo fl. 4 — până fl. 4.50, pāsāt de grāu 100 chilo fl. 15 — până fl. 16 —, fāinā Nr. 3 100 chilo fl. 13 —, Nr. 4 fl. 12 —, Nr. 5 fl. 10 —, slānina 100 chilo fl. 54 — până fl. 56 —, unsoarea de porc fl. 58 — până fl. 60 —, sēu brut fl. 20 — până fl. 22 —, lumini de sēu fl. 36 — până fl. 38 —, lumini turnate de sēu fl. 42 — până fl. 43 —, sāpunul fl. 22 — până fl. 24 —, fēn 100 chilo fl. 1.20 până fl. 1.50, cânepa fl. 32 — până fl. 35 —, lemne de ars uscate m. cub. fl. 2 — până fl. 3 —, spirtul p. 100 L. % 31 până 33 cr., carnea de vită chilo 36 cr., carnea de vițel 25 până 36 cr., carnea de porc 42 până 46 cr., carnea de berbece 20 până 24 cr., onē 10 cu 17 până 20 cr.

Piața din Mediaș, 1 Septembrie. Grâu hectolitra fl. 4.60 până fl. 5 —; grāu mestecat fl. 3.70 până fl. 4 —; secara fl. 2.70 până fl. 3 —; orđul 2.70 până fl. 3 —; ovēsul fl. 1.50 până fl. 1.75; cucuruzul fl. 4 — până fl. 4.25; semēnță de cânepă fl. 3 — până fl. 3.50; crumpenele fl. 1.20 până fl. 1.80; mēlaiul hectolitra fl. — până fl. 7 —; mazerea fl. 3 — până fl. 3.50; fasolea fl. 3.25 până fl. 3.50; lintea fl. — până fl. —; chiminul (sēcāreana) fl. — până fl. 40 —; sēu brut 100 kilograme fl. 18 — până fl. 22 —; lumini de sēu vērșate fl. 38 — până fl. 40 —; unsoarea de porc fl. 65 — până fl. 70 —; slānina fl. 50 — până fl. 60 —; cânepa fl. 38 — până fl. 40 —; fēnul fl. 1 — până fl. 1.40; sāpunul 100 bucāți fl. 20 — până fl. 40 —; spirtul gradul 9 cr.; carnea de vită chilo 26 până 32 cr.; carnea de vițel 24 până 36 cr.; carnea de porc 40 cr.

Tērgul de rīmātori în Steinbruch, în 1 Septembrie n. s'a notat: unguresci bētrāni grei 43 — cr. până 44 — cr. unguresci grei, tineri 45 — cr. până 45.1/2 cr., de mijloc 45 — cr. până 46 — cr., ușori 45.1/2 cr. până 46.1/2 cr.,

marfă țerānească, grea 43 — cr. până 44 — cr., de mijloc 45 — cr. până 45.1/2 cr., ușoară 45.1/2 cr. până 46.1/2 cr., romānesci de Bakony, grei — cr. până — cr., transito de mijloc — cr. până — cr. transito ușori — cr. până — cr., transito sērbesci grei 43.1/2 cr. până 44.1/2 cr., transito de mijloc 43.1/2 cr. până 44 — cr., transito ușori 43.1/2 cr. până 44 — cr., in-grāgați cu ghindă — cr. până — cr. per 4% cumpēniți la garā.

Bursa de Budapesta

din 2 Septembrie st. n. 1887.

Rentă de aur ung. 6%	100.80
" " hārtie " 4%	87.45
" " hārtie " 5%	150.50
Imprumutul cāilor ferate ung.	98.—
Amortisarea datoriei cāilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	98.—
Amortisarea datoriei cāilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	—
Amortisarea datoriei cāilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.—
Bonuri rurale ung.	104.25
" " " cu cl. de sortare	104.25
" " " bānățene-timișene	104.25
" " " cu cl. de sortare	104.25
" " " transilvane	104.25
" " " croato-slavone	—
Despāgubire pentru dijma ung. de vin	100.—
Imprumut cu premiu ung.	122.—
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	125.—
Renta de hārtie austriacă	81.30
" " argint austriacă	82.75
" " aur austriacă	112.75
Losurile austr. din 1860	136.—
Acțiunile băncei austro-ungare	884.—
" " de credit ung.	286.50
" " " austr.	283.—
Scrișuri fonciare ale institut. de cred. și ec. „Albina“	102.—
Galbeni impērātesci	5.92
Napoleon-d'ori	9.94
Mārcei 100 imp. germane	61.50
Londra 10 Livres sterlingi	125.85

Bursa de Viena

din 1 Septembrie st. n. 1887.

Renta de aur ung. 6%	100.80
" " hārtie " 4%	87.45
" " hārtie " 5%	150.50
Imprumutul cāilor ferate ung.	98.10
Amortisarea datoriei cāilor ferate de Ost ung. (1-a emisiune)	98.10
Amortisarea datoriei cāilor ferate de Ost ung. (2-a emisiune)	126.—
Amortisarea datoriei cāilor ferate de Ost ung. (3-a emisiune)	115.25
Bonuri rurale ung.	105.—
" " " cu cl. de sortare	105.—
" " " bānățene-timișene	104.50
Bonuri rurale ung. cu cl. de sortare	104.50
" " " transilvane	104.70
" " " croato-slavone	104.75
Despāgubire pentru dijma ung. de vin	100.50
Imprumut cu premiu ung.	122.10
Losuri pentru regularea Tisei și Seghedin	124.75
Renta de hārtie austriacă	81.30
" " argint austriacă	82.55
Renta de aur austriacă	112.60
Losuri austr. din 1860	136.30
Acțiunile băncei austro-ungare	884.—
" " de credit ung.	287.50
" " " austr.	283.25
Galbeni impērātesci	5.91
Napoleon-d'ori	9.95
Mārcei 100 imp. germane	61.50
Londra 10 Livres sterlingi	125.65

Cursul pieței din Sibiu

din 3 Septembrie st. n. 1887.

Hārtie-monetă romānă	Cump.	8.66	vēnd.	8.68
Lire turcesci	"	11.20	"	11.25
Imperiali	"	10.20	"	10.25
Ruble rusesci	"	1.11	"	1.12

Bursa de București.

1 Septembrie — 4 oare p. m.	Casa	Ultim
Renta rom. per 1875 5%	—	—
Renta romānă amort. 5%	—	—
(Schuldverschreib.)	—	—
Oblig. de Stat. C. F. R. 6%	—	—
Renta rom. (Rur. conv.) 6%	—	—
Imprumutul Municipal 5%	—	—
Scrișuri func. rurale 7%	—	—
Scrișuri func. rurale 5%	—	—
Idem urbane 7%	—	—
" 6%	—	—
" 5%	—	—
Banca Naț. (500 lei vērș. intr.)	—	1020.1022
Soc. Dacia-Rom. (250 lei vērș.)	—	—
Soc. de Asig. Naț. (200 lei vērș.)	—	—
S. cred. mob. r. (250 lei vērș.)	—	—
Soc. r. de con. (250 lei vērș.)	—	—
Oblig. Casei Pensiuilor	—	—
Agio	14.10	14.15
Schimb		
Londra 3 luni	25.12 1/2	—
" cek	25.81	—
Paris 3 luni	99.40	—
" cek	99.95	—
Berlin 3 luni	123.40	—
" cek	123.95	—
Viena	201.1/4	—
Agio	14.15	—

Piața cerealelor din Portul Brăila.

Raportor Nicolai V. Perlea, Brăila.

Operațiunile efectuate în 20 August v. 1887.

Vēnșătorii	Cumpērătorii	felul	hectol.	greut. libre	prețul lei în aur
Perlea	Feitler	Porumb	1700	59 3/4	6.70
Bluman	Chrisovloni	"	2600	60	6.75
Anghel	Capitan	"	3000	60 1/4	6.70
Bellet	Vechsler	Grāu	1000	62 1/4	10.25
Violato	Feitler	Sēcāră	1000	57 3/4	6.—
Silberstein	Peirano	Orđ	2000	50 1/4	5.30
Găetan	"	"	3500	51 1/4	5.02 1/2
Sassu	"	"	1500	50 1/4	4.90
	"	"	2000	50 3/4	5.50

Agio 13.60—13.65 la %.

Nr. 3713—1887.

[485] 1—2

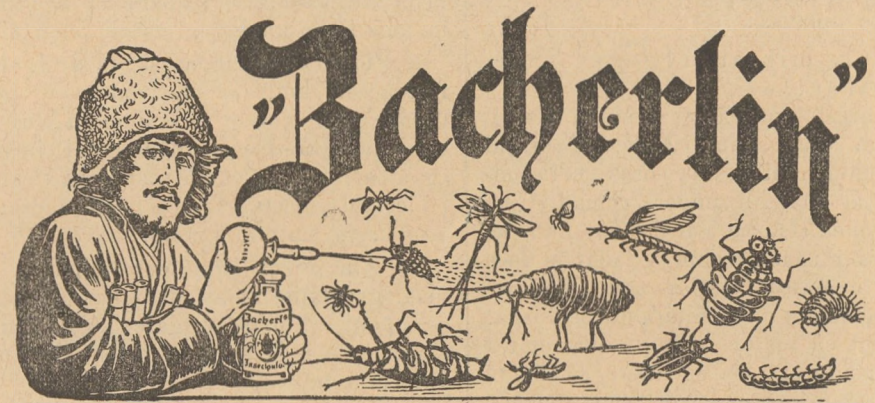
Anunț de licitație.

În 29 Septembrie n. a. c. la 9 oare înainte de ameași se va ține în cancelaria comunală din Tălmăcel o licitațiune pentru exarēndarea tăiatului lemnelor din pădurea comunală „Dosul Lotriorii“. — Prețul de exclamare va fi 1 fl. v. a. pentru o maje metrică.

Condițiunile mai detaliate se pot vedē la subsemnatul oficiu, precum și la oficiul comunal din Tălmăcel.

Sibiu, 29 August 1887.

Pretura centrală.

cel mai excelent mijloc contra tuturor insectelor

de un efect în adevēr uimitor, omoară tot soiul de insecte iute și sigur, nemai rămānēnd nici urmă de ele.

Distruge total stelnițele (ploșnițele) și purecii.

Curățā bucātăriile de goangele așa numite șvabi.

Delăturā la moment toate moliiile stricācioase.

Scuteste animalele domestice de tot felul de parasiți și de boalele cauate de acestia.

Curățā total și sigur capul de pēduchi etc. etc.

A se observa cu acuratețā: Ceea-ce se vinde cu cumpēna invēlit în hārtie, nici cānd nu este specialitate de a lui Zacherl.

Numai în sticle originale se capētā veritabil și ieftin în depositul principal

I. Zacherl, Viena I. Goldschmiedgasse 2.

în Abrud: la dl Molnár Arpad.	Cristurul-sēcuesc: la dl Lengyel Samu.	Odorheiu-l-sēcuesc: la dl Steinburg Otto.
Alba-Iulia: la dl Ig. Mahler. " " Iuliu Fröhlich.	Dej: la dl Pap Ernő. " " Ehrenkauf Ferencz.	Petroșeni: la dl Stern Chr. és Pick.
Avrig: la dl Ernst Wolff, farmacist.	Deva: la dl Adolf Hirsch. " " Balogh Gyula. " " Lengyel Gergely.	Reghinul-sāsesc: la dl Gustav Rössler. " " Hugo Csooppelt. " " Mihail Wachner.
Bistrița: la dl I. Keresztesz. " " Coloman Keresztesz.	Elisabetopol: la dl Szentpetri Antal.	Roșia-montană: la dl Moldovan Lajos.
Blaj: la dl Carol Schiesel, farmacist. " " Solomon Sinberger.	Eted: la dl Dobay Ferencz.	Sepsi-St.-Georgiu: la dl Iacob Goldstein.
Borsec: la dl Markovats P. " " Keresztesz Iosasz.	Făgăraș: la dl Heinrich Schul. " " Iul. Lauritsch.	Sibiu: la dl I. B. Misselbacher sen. " " F. Jahn Sohn. " " Ludovic Fuchs. " " G. W. Grohmann. " " Gustav Kessler. " " F. A. Reissenberger. " " Ioan Billes. " " L. Kurovsky. " " Andrein Goebel. " " Gustav Gürtler. " " Francisc Stenzl. " " Iosif Schwarz. " " C. A. Markowatz. " " Iosif Wagner. " " Iosif Jekely. " " Constantin Bugarsky.
Brașov: la dnii Nepoții Demeter Eremias. " dl Carol Irg. " Emil Por. " Heinrich Zintz. " Iul. Hornung. " Ferd. Jekelius, farmacist. " Heinrich Rhein. " N. Gradiner. " I. L. & A. Hessheimer. " Franz Kelemen. " Iac. Müller. " Ioan Lerchenfeld. " Ratz Lajos. " Carol Töpfer. " I. Gross.	Gherla: la dl Lenghel Ödön. " " David Plăcintar.	Sighișoara: la dl I. B. Misselbacher sen. " " I. H. Weber, farmacist.
Chezdî-Osorheiu: la dl Csizsoar Pál. " David János. " Panceo Géza. " Kovács Ferencz, farmacist.	Giurgiu-Sân-Miclăuș: la dl Eramosz Bogdan.	Simeria (Piski): la dl Gust. A. Zeidner.
Cinc-mare: la dl Ios. Hamma.	Ghiertan: la dl Wilhelm Unberath.	Sebeșul-sāsesc: la dl I. Ludovic Binder. " " V. Ohnitz.
Cie-Sereda: la d. Iosif Gal, Arpad Gozy, farm.	Hajdu-Hunyad: la dl Toth Ede.	Șeica-mare: la dl Albert Braun.
Cluj: la dl I. B. Misselbacher sen. " Tischer B. " Csiky Lukás. " Csiky Imre. " Gergely Ferencz. " Kovács és Fiai. " Konya Sándor. " Dr. Ioan Wolff, farmacist. " Somlyá László.	Hațeg: la dl Ioan Bats.	Szász-Tipsa: la dl Kath. Vitēz.
	Huedin: la dl Ferdinand Schwaiger. " " Gaal és Társa.	Tekendorf: la dl G. N. Riener.
	Lugoj: la dl Nemet & Klein. " " Siegmund Baumel. " " A. Schiessler's Söhne. " " M. Thieberger's Nachf. " " Ludovic Vertes, farmacist.	Turda: la dl Ioan Covrig. " " Velits Sam. és Fiai.
	Mediaș: la dl Carol Breckner. " " L. R. Guggenberger. " " Fritz Kremer.	Văcele: la dl I. Miller, farmacist.
	Mercuria: la dl C. Friedr. Schienert.	Zalatna: la dl Slatkovits István.
	Murēs-Osorheiu: la dl Hellwig Frigyes. " " Marosi Ödön. la dl Bucher M. " " A. Staibl.	
	Orēstie: la dl Nemel Iosasz. " " Ios. Grafus.	

În provincie depozitele de „Zacherlin“ veritabil se cunosc pe placatele persiane.

Institut tipografic în Sibiu.

[347] 18

DICTIONAR

român-germân și germân-român

de

Sab. Pop. Barcianu,

od. paroch gr.-or. în Rēșinari, asesor consistorial etc.

Revidat și completat

de

Dr. D. P. Barcianu.

Partea I. Romānă-germānă.

704 pagini.

Prețul 2 fl. 50 cr. v. a.

NB. Pentru trimiteria prin postă 20 cr. v. a. de exemplar.

Partea II. germānă-romānă, se află sub presă.

Articolul de lege XXI. din anul 1886.

Despre jurisdicțiuni,

și articolul de lege XXIII. din anul 1886

Despre procedura disciplinară.

Cu explicațiuni și notițe de orientare.

Prețul 40 cr. v. a.

Nr. 38.506./VI. b.

Ordonanțe ministeriale

pentru

introducerea legii comunale

(Art. XXII. din 1886.)

Prețul 12 cr. v. a.

Articolul de lege XXII.

din anul 1886:

Despre comune.

Cu explicațiuni și notițe de orientare.

Prețul 40 cr. v. a.

Tipărituri:

1. Certificate pentru pasaporturi 1 conț (à 25 coale) 40 cr.
2. Inventare 1 conț (à 25 coale) 40 cr.
3. Obligațiuni (cu scara de timbre pentru intabulări) 1 conț (à 25 coale) . 50 cr.
4. Consemnări sumarice despre dări (sommás kimutatás) 1 conț (à 25 coale) 40 cr.
5. Protocoale de zălogire (zálogolási jegyzőkönyv) 1 conț (à 25 coale) . . 50 cr.
6. Citațiuni pentru primării comunale 1 conț (à 25 coale) 50 cr.
7. Hagyatéki kimutatás 1 conț (à 25 coale) 60 cr.
8. Filera de inmanuare 1 conț (à 25 coale) 44 cr.
9. Protocol de pertractare 1 conț (à 25 coale) 44 cr.
10. Protocol pentru pasapoarte de vite 1 conț (à 25 coale) 50 cr.
11. Testimoniu pentru scoalele populare una sută 80 cr.
12. Testimonii de școală 1 conț (à 25 coale) 40 cr.

Antistiile comunale sūnt rugate a ne onora cu comande numēroase.